

Αριθ. 321 / 21 / 2021

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η
Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, προβλέπονται τα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Επέρχονται τροποποιήσεις στο Γενικό και Ειδικό Μέρος του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ, ν.4619/2019) και συγκεκριμένα, όσον αφορά στις διατάξεις του Γενικού Μέρους ορίζονται τα εξής:

1.α. Προβλέπεται η επιβολή της ποινής του άρθρου 83 μειωμένης στο μισό, για την απρόσφορη απόπειρα τέλεσης εγκλήματος.

β. Επιτρέπεται η καταβολή της χρηματικής ποινής και εφάπαξ εντός προθεσμίας που μπορεί να καθορίζεται και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο. Σε περίπτωση μη καταβολής της χρηματικής ποινής, αυτή βεβαιώνεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. (άρθρο 553 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας), ενώ καταργείται η υποκατάσταση της χρηματικής ποινής με στερητική της ελευθερίας ποινή.

γ. Καταργείται, επίσης, η υποκατάσταση της παροχής κοινωφελούς εργασίας με στερητική της ελευθερίας ποινή, ενώ σε περίπτωση πλημμελούς ή ελλιπούς παροχής της κοινωφελούς εργασίας με υπαιτιότητα του καταδικασθέντος, το δικαστήριο εκτέλεσης της ποινής μπορεί να επιτρέψει την εκτέλεση της χρηματικής ποινής καθορίζοντας για κάθε δύο (2) ώρες εργασίας μια ημερήσια μονάδα χρηματικής ποινής [αντί για κάθε τέσσερις (4) ώρες].

δ. Προβλέπεται η αφαίρεση του χρόνου κράτησης και στην περίπτωση που επιβάλλεται μόνο η ποινή της παροχής κοινωφελούς εργασίας.

ε. Συμπληρώνεται το πλαίσιο περί μειωμένης ποινής κατά το άρθρο 83 (επιβολή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους ή κάθειρξης έως οκτώ έτη, αντί για την ποινή της κάθειρξης).

στ. Επανακαθορίζεται το πλαίσιο αναστολής εκτέλεσης της ποινής (όροι, προϋποθέσεις, χρόνος έναρξης, ανάκληση, άρση της αναστολής κ.λπ.).

ζ. Μειώνεται στις χίλιες πεντακόσιες ώρες (από δύο χιλιάδες ώρες) η ανώτατη διάρκεια της κοινωφελούς εργασίας, σε περίπτωση μετατροπής της ποινής φυλάκισης (έως τρία έτη) σε κοινωφελή εργασία.

η. Επανακαθορίζονται οι λόγοι δικαστικής άφεσης της ποινής καθώς και οι όροι έκτισης της ποινής στην κατοικία του καταδικασθέντος.

θ. Αυστηροποιούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση σε κατάδικο απόλυσης υπό τον όρο της ανάκλησης (αύξηση του απαιτούμενου χρονικού διαστήματος παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα, για συγκεκριμένα κακουργήματα) και ρυθμίζονται λοιπά ζητήματα (ανάκληση, άρση της απόλυσης, απόλυση ανηλίκων κ.λπ.). Περαιτέρω, ορίζονται ρητά τα αδικήματα για τα οποία δεν επιτρέπεται η απόλυση υπό τον όρο της κατ' οίκον έκτισης της ποινής με ηλεκτρονική επιτήρηση.

ι. Ρυθμίζονται θέματα παραγραφής (αναστολή, έναρξη) συγκεκριμένων αδικημάτων που στρέφονται κατά ανηλίκων και καταργείται η δυνατότητα κράτησης νεαρών ενήλικων σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων. **(άρθρα 1 - 30)**

2. Όσον αφορά στις διατάξεις του Ειδικού Μέρους του ΠΚ, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

α. Καταργείται η πρόβλεψη για διαζευκτική επιβολή της ποινής της πρόσκαιρης κάθειρξης για τα αδικήματα της εσχάτης προδοσίας, της ανθρωποκτονίας με δόλο, του ομαδικού βιασμού, της πορνογραφίας ανηλίκων και της ληστείας (τιμωρούνται με ισόβια κάθειρξη).

β. Διευρύνεται η έννοια των πολιτικών προσώπων και του υπαλλήλου, όσον αφορά στα αδικήματα της δωροληψίας και δωροδοκίας, ενώ καταργείται ο θεσμός της έμπρακτης μετάνοιας για τη δωροδοκία δικαστή.

γ. Ορίζεται ότι, το αδίκημα της διασποράς ψευδών ειδήσεων αφορά και στον τομέα της δημόσιας υγείας, οι δε προβλεπόμενες ποινές (φυλάκιση και χρηματική ποινή) επιβάλλονται και στον πραγματικό ιδιοκτήτη ή εκδότη του μέσου.

δ. Προβλέπονται τα αδικήματα της ψευδούς κατάθεσης και της αλιείας στην αιγιαλίτιδα ζώνη και στα εσωτερικά ύδατα καθώς και νέα διακεκριμένη περίπτωση πλαστογραφίας και θεσπίζονται οι επιβαλλόμενες ποινές (φυλάκιση, χρηματική ποινή).

ε. Ορίζεται ότι αρκεί η δυνατότητα να προκύψει ο κίνδυνος, προκειμένου να στοιχειοθετούνται εγκλήματα όπως, εμπρησμός, πλημμύρα, έκρηξη κ.α. Επιπλέον, προβλέπονται ποινές κάθειρξης για τα αδικήματα του εμπρησμού και του εμπρησμού σε δάση.

στ. Αυστηροποιείται το πλαίσιο ποινών για εγκλήματα κατά της σωματικής ακεραιότητας (επικίνδυνη, βαριά σωματική βλάβη, σωματική βλάβη από αμέλεια), για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας καθώς και για εγκλήματα κατά των περιουσιακών αγαθών.

ζ. Καταργούνται οι χρηματικές ποινές που επιβάλλονται σήμερα διαζευκτικά ή σωρευτικά με τις λοιπές προβλεπόμενες ποινές για σειρά αδικημάτων (δωροδοκία υπαλλήλου, εμπρησμός, πλημμύρα, επικίνδυνη οδήγηση, προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας, κλοπή, υπεξαίρεση, ληστεία, απιστία κ.α.).

η. Προβλέπεται η επιβολή (διαζευκτικά ή σωρευτικά με άλλες ποινές) χρηματικών ποινών για συγκεκριμένα αδικήματα [διατάραξη της λειτουργίας υπηρεσίας, σωματική βλάβη (εντελώς ελαφρά), μαστροπεία, απάτη με υπολογιστή].

(31 - 96)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Επέρχονται τροποποιήσεις στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ, ν.4620/20190) κυρίως όσον αφορά στην αποτελεσματική δικονομική προστασία των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (ανήλικοι, πολίτες τρίτων χωρών, θύματα σεξουαλικής κακοποίησης κ.λπ.). Συγκεκριμένα:

α. Προβλέπεται η κατ' απόλυτη προτεραιότητα εκδίκαση των υποθέσεων που αφορούν σε εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, η οποία επιτυγχάνεται ιδίως μέσω:

- του δικαιώματος του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να διατάσσει την κατ' απόλυτη προτεραιότητα διεξαγωγή της ανάκρισης και την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο επί των κακουργημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής,

- της υποχρεωτικής διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης όταν η πράξη φέρεται να έχει τελεσθεί από ανήλικο,

- του αυτεπάγγελτου διορισμού συνηγόρου από τον ανακριτή, κατά τη διάρκεια της κύριας ανάκρισης, σε ανηλίκους που κατηγορούνται για κακούργημα ή πλημμέλημα.

β. Επανακαθορίζεται ο τρόπος εξέτασης των θυμάτων, ώστε να αποφεύγεται η δευτερογενής θυματοποίησή τους, μέσω ιδίως:

- της δυνατότητας εξέτασης ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος είτε στα Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανηλίκων της Εφετειακής Περιφέρειας είτε στα αυτοτελή γραφεία επιμελητών ανηλίκων και κοινωνικής αρωγής, σε συνεργασία με τους ειδικούς παιδοψυχολόγους,

- της διεύρυνσης του αριθμού των αδικημάτων, με την προσθήκη αυτών της αρπαγής ανηλίκου, του βιασμού, της προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας σε εργασιακό χώρο, της κατάχρησης σε γενετήσια πράξη, της γενετήσιας πράξης μεταξύ συγγενών, της μαστροπείας, για τα οποία, κατά την εξέταση ως μάρτυρα του θύματος, παρίσταται, ως πραγματογνώμων, ψυχολόγος ή ψυχίατρος.

γ. Εισάγονται ρυθμίσεις που αποσκοπούν στην επιτάχυνση της ποινικής δίκης και στην αποτελεσματική προστασία των διαδίκων και των λοιπών εμπλεκομένων, οι οποίες, μεταξύ άλλων, αναφέρονται κυρίως στην:

- περάτωση της κύριας ανάκρισης στα κακουργήματα που έχουν τελεστεί από ανηλίκους δράστες χωρίς τη διαδικασία του συμβουλίου πλημμελειοδικών (έκδοση βουλεύματος),

- προστασία των μαρτύρων κατά την ποινική διαδικασία για τα μνημονευόμενα αδικήματα (συγκρότηση ή συμμετοχή σε εγκληματική ή τρομοκρατική οργάνωση ή σε συναφείς πράξεις), συμπεριλαμβανομένης και της μετεγκατάστασης αυτών σε άλλη χώρα,

- υποχρέωση του προέδρου του δικαστηρίου για διορισμό συνηγόρου σε όσους κατηγορούμενους δεν έχουν, για τα κακουργήματα και τα πλημμελήματα που τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών,

- ενημέρωση του κατηγορούμενου και παροχή του αναγκαίου χρόνου προετοιμασίας αυτού, εφόσον το δικαστήριο προσανατολίζεται σε βελτίωση της κατηγορίας ή ορθότερο νομικό χαρακτηρισμό.

δ. Τροποποιούνται λοιπές διατάξεις που αφορούν ιδίως στη μη συμπερίληψη του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση στους περιοριστικούς όρους, στην εκτέλεση της ποινής με επιμέλεια του αρμόδιου εισαγγελέα και όχι των γραμματέων των δικαστηρίων, στη δυνατότητα άσκησης αναίρεσης από τον κατηγορούμενο και με δήλωσή του, στην ύπαρξη έννομου συμφέροντος ως προϋπόθεση του παραδεκτού του ένδικου μέσου κ.λπ. **(άρθρα 97 - 166)**

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Ρυθμίζονται λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και ειδικότερα:

1. Τροποποιείται το άρθρο 42 του ν.4557/2018 που αναφέρεται στη διαδικασία δέσμευσης και απαγόρευσης εκποίησης περιουσιακών στοιχείων, στο πλαίσιο πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ενέργειες του Προέδρου της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, ενέργειες του αρμόδιου εισαγγελέα, στοιχεία της ποινικής δικογραφίας κ.λπ.). **(άρθρο 167)**

2. Τροποποιούνται διατάξεις του ν.3663/2008 που αναφέρονται στον Εθνικό Ανταποκριτή της EUROJUST και συγκεκριμένα:

α. Ορίζεται ένας Αντεισαγγελέας Εφετών που υπηρετεί στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών (αντί δύο που προβλέπεται), ως Εθνικός Ανταποκριτής της EUROJUST για το σύνολο των εφετειακών περιφερειών της χώρας, με θητεία ετήσια (αντί τριετή).

β. Ο ανωτέρω ορίζεται ως η αρμόδια Ελληνική Αρχή για την υποβολή ή την παραλαβή της σχετικής αίτησης και τη σύναψη της έγγραφης συμφωνίας μεταξύ της Ελλάδας και άλλου ή άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη σύσταση κοινής ομάδας που διενεργεί έρευνα για τα μνημονευόμενα ποινικά αδικήματα (τρομοκρατικών πράξεων, παραχάραξης, πλαστογραφίας, εμπορίας ανθρώπων, αποπλάνησης ανηλίκων, διακίνησης ναρκωτικών κ.λπ.).

(άρθρα 168, 169)

3. Επιτρέπεται η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών (άρθρο 4 ν.2225/1994) και για τη διακρίβωση των ποινικών αδικημάτων που αφορούν σε εμπρησμό σε δάση και πρόκληση βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης (άρθρα 265 και 310 παράγραφος 2 εδ. β' ΠΚ). **(άρθρο 170)**

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Εισάγονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις για την εφαρμογή επιμέρους ρυθμίσεων και παρατίθενται οι καταργούμενες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

(άρθρα 171 - 173)

B. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του κρατικού προϋπολογισμού

Ενδεχόμενη δαπάνη από: **α)** την κάλυψη των εξόδων μετεγκατάστασης σε άλλη χώρα (μετάβαση, διαμονή, ενδιαίτηση) των μαρτύρων στα αδικήματα της

συγκρότησης ή συμμετοχής σε εγκληματική ή τρομοκρατική οργάνωση ή συναφείς πράξεις, στο πλαίσιο προστασίας αυτών, **(άρθρο 115)**

β) την καταβολή αμοιβής σε ψυχολόγους ή ψυχιάτρους οι οποίοι παρίστανται, ως πραγματογνώμονες, κατά την εξέταση ως μάρτυρα του θύματος για τα μνημονεύόμενα αδικήματα, **(άρθρο 118)**

γ) την κάλυψη του κόστους διορισμού υποχρεωτικά συνηγόρου: **i)** από τον ανακριτή, για ανηλίκους που κατηγορούνται για κακούργημα ή πλημμέλημα, **ii)** από το δικαστήριο, για κατηγορούμενους, στην περίπτωση κακουργημάτων και πλημμελημάτων που επισύρουν ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών. **(άρθρα 103 και 130)**

Η ανωτέρω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

II. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και επί των προϋπολογισμών του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και του Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Μ.Τ.Σ.) (φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

1. Ενδεχόμενη απώλεια εσόδων από την κατάργηση των χρηματικών ποινών που σήμερα επιβάλλονται σωρευτικά ή διαζευκτικά με λοιπές ποινές για σειρά αδικημάτων. **(άρθρα 37, 38, 43, 45, 47, 48, 50, 51, 52, 56, 57, 58, 63, 70, 77, 78, 80, 82, 84, 85, 87, 91, 92)**

2. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από την είσπραξη χρηματικών ποινών κατ' εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων του Ποινικού Κώδικα [εκτέλεση χρηματικής ποινής, σε περίπτωση πλημμελούς ή ελλιπούς παροχής της κοινωφελούς εργασίας με υπαιτιότητα του καταδικασθέντος, με αντιστοίχιση μιας ημερήσιας μονάδας χρηματικής ποινής για κάθε δύο (2) ώρες εργασίας, θέσπιση νέων ποινών για συγκεκριμένα αδικήματα]. **(άρθρα 5, 34, 40, 41, 62, 79, 90)**

Το συνολικό οικονομικό αποτέλεσμα εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά.

Αθήνα, 1 Νοεμβρίου 2021

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΙΟΥΛΙΑ ΑΡΜΑΓΟΥ
01.11.2021 16:41

ΙΟΥΛΙΑ Γ. ΑΡΜΑΓΟΥ

